

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>		<i>Viáskén postai széküld:</i>	
Egész évre . . . 12 frt	Fél évre . . . 6 „	Egész évre . . . 14 frt	Fél évre . . . 7 „
Negyed évre . . . 8 „	Egy óra . . . 1 „	Negyed évre . . . 3.50	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, fűt 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 „ | Nyiltér sora . . . 15 „

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A függetlenségi párt a vallás-politikai reformok mellett.

Arad, február 15.

Mig az Apponyi-párt a sajtóban és azon kívül minden alkalmat felhasznál, hogy a kormánynak az ő egyházpolitikai programja keresztülvitelében nehézségeket támaszson, míg a párt az ő amfibiális természetéhez képest nem állja nyilván hirdetni, hogy a kormány a kötelező polgári házasságot csak párttaktikából hozta napirendre, hogy ez ma időszzerűtlen s egyedüli oka a támadott vallási izgalomnak; szóval, míg a hatalom-vágyó klikk mindent elkövet a szabadelvű reformok keresztülvitelének meghiusítására csak azért, hogy azok sikere által a kormány pozíciója valahogy meg ne szilárduljon, sőt ebbeli törekvésben nem riad vissza az ultramontán-klerikális főri és papi összeesküvéssel szövetkezni, addig a függetlenségi párt zöme a parlamentben és teljes egészében vidéken hazafias lelkesedéssel lép sorompókba a párt fennállása óta programjába foglalt magasztos szociálpolitikai és vallási reformelvek érdekében, s a feletti igaz örömeiben, hogy a kormány elérkezettnek látta az időt azok megvalósítására, minden utógondolat nélkül siet annak támogatására, nem azt tekintvén fő fontosságú kérdésnek, hogy a kormányt buktassa, hanem azt, hogy nem szabad engednie, miszerint a lelkiismeret-szabadság garanciáinak megvalósítása a pártok egymás elleni küzdelme által hosszú időkre, talán örökre meghiusítottassék.

Midőn a Wekerle-kormány az egyházpolitikai kérdések radikális megoldásának jeleiben megalakult, e reformok egy, az ősszes pártok által elfogadott határozati javaslat alapján mindkét ellenzék programjának sarkalatos pontját képezték. De midőn az új kormány e program alapján végleg megszilárdult annélkül, hogy akár fölfelé, akár lefelé saját pártjában legyőzhetlen akadályokra talált volna, a reményében csalatkozott Apponyi-párt gyanusítva a kormány őszinte szándékát s egyszermind időszzerűtlennek jelentvén ki a reformok napirendre tüzését, sajtójában nyíltan izgatni kezdett ellenük, s több-kevesebb nyilvánossággal együtt munkált az ultramontán agitációval. E mellett élet-halálharcot indított a kormány ellen s fegyverszövetségre szólította a függetlenségi pártot. A függetlenségi párt az immorális szövetséget visszautasította, s midőn egyrészt Ugron-Polonyiék vezetése alatt mindamelllett a cselszövőkkel tartott az Atzélmantum ismeretes esetében, megkapta miatta a megérdemelt morális leczkét a székesfehérvári függetlenségi kör részéről.

És daczára annak, hogy az Eötvös-ellenes klerikális Ugron-Polonyi-féle be-

folrás a parlamenti függetlenségi pártban tovább kísért és intrikál az Apponyista fegyverszövetség mellett, mindamelllett a vidéket az meg nem téveszthette, és Somogy, Borsod, Kecskemét állásfoglalása felremagyarázhatatlan tanúságot tesznek le az iránt, hogy ki és mi mellett sorakozik az ország művelt, független közvéleménye, akármelyik párthoz tartozék.

A nevezett törvényhatóságokban kiválokép a függetlenségi párt részéről megindult szabadelvű mozgalmak nyomán a függetlenségi párti sajtó tiszteletre méltó képviselője, az E g y e t é r t é s is megnyilatkozott a keddi számában és nagy-szabású enunziációja bizonyára visszhangot fog költeni minden igaz magyar honfi keblében, kit az Apponyista jezuizmus az érzés közvetlenségétől meg nem fosztott s ép érzéssel bír a magyar törvényhozásnak Róma és a papi befolyás ellenében való függetlensége iránt, és lelkesedni tud a lelkiismeret-szabadság magasztos elvei mellett. Azt hisszük, hogy kedvére cselekszünk olvasóinknak, ha az E g y e t é r t é s nagyjelentőségű cikkét — ha mindjárt a térszűke miatt tett némi egybevonással is — lapunkban közöljük.

Az ország valódi közérzete szót kér az egyházpolitikai kérdésekben. Azok, a kik szenvedélyes elfogultságukban azt sem tudták bevarni, hogy a kormánynak pusztá elvi kijelentései fogható alakot nyerjenek és hirdett szándékai komoly gyakorlati próbák szerint legyenek megítélhetők, a kik lázas türelmetlenséggel siettek a legalsóbb népretegek közé a fanatizmus üszkeit széthinteni és a törvényhozótestületet a falvakon összebortozott asszony- és gyermekaláírásokkal ostrom alá fogni, az övék az érdem, hogy megmozdították az országnak máskülönbben oly apathikus, minden önálló kezdeményéstől elszoktatott közvéleményt.

Ezt az igazi közvéleményt látjuk most megnyilatkozni a megyéknek felszólalásában. Somogy- és Szepesvármegyét követte most Borsodvármegye a szabadelvű egyházpolitikai program egyhangú helyeslésével. Bizonyosan követni fogják a többi törvényhatóságok, melyek és városok abban a sorban, a hogyan alkalmuk lesz hozzászólni Somogyvármegye köriratához.

Másról van itt szó, minthogy a megyék fölfelé kölcsönözzék bizalmuk támogató erejét. A megyék nyilatkozatainak lefelé kell igazi súlylyal birniok. Azzal a vak agitációval szemben, mely több helyütt rémes és képtelen mesékkel ejti meg a tudatlan nép jóhiszeműségét, hogy feldulja az ország polgári békéjét: a megyékben egyesült intelligenciájának pártkülönbég nélkül kell helyt állania azokért a modern nemzeti követelésekért, melyeket valamennyi országos képviselő, melyek Deák Ferencz híres egyházpolitikai beszéde óta minden komoly számba vehető magyar politikai hitvallásába foglalt. Nem kívánja senki a katolikus egyház papjaitól, sőt még más felekezetek papjaitól sem, hogy az egyházpolitikai kérdéseknek szükségzerű egységes megoldásában egyenesen támogassák az államot. Mindenki el volt készülve rá, hogy a dolgok benső természeténél fogva ezeket a kérdéseket csak a szorosban egyházi kö-

rök nélkül, és jó részben ellenőkre lehet a szuverén magyar törvényhozásnak ősi jogával elintézni.

De ezt az ősi jogot a magyar nép nem engedni megcsorbítottatni. A féktelen klerikális agitációval szemben, mely most az alkotmányos szabadság legmetszőbb fegyvereit viszi harcra az állam jogai ellen, a megyéken áll egyhangú szavakkal hebizonyítani azt, hogy ezekben a kérdésekben is csak az általános nemzeti szempont és nem a kizárólagos egyházi felfogás, csak az általános magyar gondolkodás és nem a Rómából küldött utasítások lehetnek döntő erejűek.

Nem a kormány állásának erősítéséről lehet szó a megyék nyilatkozataiban, hanem a magyar állam ősi szuverénitását megóvásáról és az egységes nemzeti érdekek biztosításáról. A kormányról álljon jött a kinek tessék, ezzel a kormányéknak csöppet sem kell törődniök; de a megyének nyilatkozása a szabadelvű, egységes és nemzeti egyházpolitika mellett döntő kihatással fog birni a jövőre, és irányt fog szabni a magyar politikának az esetben is, ha a kormány megszegné kötelezettségeit, vagy a megbuknák és öröksége egy másik kormányra hárulna.

A mindig vallott szabadelvű és nemzeti álláspont, és a vallott pártprogramban határozottan kifejezett egyházpolitikai követelések is eléggé megmagyarázzák azt, ha a függetlenségi párt hívei helyeslésekkel kísérik a kormány újabb egyházpolitikái kijelentéseit. De nekik a dolgok jelen alakulatában nem lehet elfelejtetniök azt sem, hogy ha az a szenvedélyes, kizárólagos felekezeti hatalomra törő izgatás, mely most népünket megzavarni igyekszik, határozott sikert aratna, ez a századok ismételt és következetes tanúsága szerint elháritatlanul oly elemek felülkerekedésével járna együtt, melyek mindenkor a bécsi reakciónak legerősebb támaszait képezték hazánk jogai ellen.

Borsodvármegye nem szavazott bizalmat a kormánynak, de megértette az általános nemzeti eszmének követelését, kifejezte a tiszta magyar gondolkodásnak igazságát, megóvta az ősi magyar hagyományok erejét. Ebben találkoztak a pártok, ehhez járult a borsodmegyei ellenzék, ezt támogatta teljes erejéből a borsodmegyei függetlenségi párt. Szépen, méltóan, az igazság öntudatával fejezte ki ez álláspontot Kovács Lajos, a borsodmegyei függetlenségi vezérszónoka. Borsodmegye példáját ajánljuk az összes megyéknek, Kovács Lajos beszédét pedig mindenütt a függetlenségi párt híveinek, hogy utánok induljanak.

Belföld.

A pénzügyi bizottságból.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma, csütörtökön tartandó ülésében egész sorát a hozzá utasított kormányi előterjesztéseknek fogja tárgyalás alá venni. Napirendjén lesz a bizottsági ülésnek nevezetesen: a horvátországi gyógyfürdőhelyeken emelt új épületek ideiglenes adómentességére vonatkozó törvényjavaslat; az országos honvédségégyelet s honvédmenház 1891. évi számadásaira és működésére, a honvédségi „Ludovika-Akadémia” 1892. évi állapotára, a közös hadsereg tisztképző intézeteiben levő magyar állami alapítványi helyekre s a kincstár és Kőrömbánya közti birtokcserére vonatkozó miniszteri jelentések; végül pedig a miniszterelnök

indítványa a belügyminiszteri tárczába törvény-előkészítés céljaira 15,000 forintnak felvétele iránt.

A kuriai biráskodás.

— Bizottsági ülés. —

— február 15.

A képviselőválasztások felett való biráskodásról szóló törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság tegnap Chorin Ferencz h. elnöke alatt ülést tartott.

Mohai előadó helyesnek és megokoltanak tartja, hogy a kérvényvel megáramlott választásokat, bizonyos esetekben a kuria bírálja meg. Ez nem sérti a parlament szuverenitását. Ismertetvén a javaslatnak a kuriai biráskodást szabályozó anyagi és alaki intézkedéseit s a választási visszaélések ellen irányuló rendelkezéseit, fölemlíti, hogy a javaslat törvényerőre emelkedése esetére szükséges lesz a házszabályok revíziójáról is gondoskodni.

Horváth Lajos helyesli a törvényjavaslatot, mely szerkezeti szempontból is legjobb törvényeink közé tartozik. Ő azonban azt kívánja, hogy kivétel nélkül mindig a kuria bírászkodjék. Azt is óhajtott volna, hogy a javaslatot megelőzze a választási törvény módosítása.

Szilágyi miniszter kijelenti, hogy ha a bizottság a javaslat ama részében, mely a választási eljárásra vonatkozik, még szabatosabb körülírásokat tartana szükségesnek, ezt nem fogja ellenezni. A miket az előtte szóló a bifurkációra nézve mondott, azokkal szemben megjegyzi, hogy vannak a választási visszaélések sorában olyanok, melyek szabatos tényálladéka foglalhatók s ezek természetük-nél fogva a kuria biráskodása alá helyezendők; lehetnek azonban oly visszaélések is, melyek szabatos tényálladéka nem foglalhatók s ennél fogva nem alkalmasak a kuria előtti eljárásra. Ezek a házjurisdikciója alatt maradnának.

Tiszta István helyesli a javaslatot, de kijelenti, hogy ha majd megalkotják a legfőbb közigazgatási bíróságot, akkor a választási biráskodást erre kell átruházni.

Szina Gyula még általánosságban se fogadja el a javaslatot, valamint Chorin Ferencz se. A bizottság ezután a javaslatot általánosságban elfogadta, s a részletes tárgyalást hétfőn d. u. 5-kor kezdi meg.

Időjárás.

Légnomás: reggel 7 órakor 768.0 mm., délután 2 órakor 768.8 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° - 1.5, délután 2 órakor C° + 3.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 6, délután 2 órakor D. 5. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Február 16. —

Száraz. — Enyhe. — Éjjel fagy.

TARCA

— Február 16. —

„Szegény katoná.”

— Guy de Maupassant. —

Minden vasárnap, mihelyt a katonai szolgálattól megszabadultak, ketten utnak indultak. A kaszárnyát elhagyva, jobbra tértek, nagy és gyors léptekkel átszelték Courbevoir falvát, mintha egy katonai indulót csináltak volna. De alig hagyták el a házakat, lassu léptekkel mentek a poros országúton, mely Bezon felé vezetett.

Mindkét katona kicsiny, sovány ember volt. Majd elveszték a nagy katonakabátban, mely nekik olyan hosszú volt, hogy kezük alig látszott belőle. A veres nadrág is tulbőségben szenvedett. A magas csákó alól két bretagneinak halvány, sovány arcza kandikált elő. Arozukról szintén állati naivitás tükröződött le. Kék szemükben csendes nyugodtság ül.

Az egész uton egy szót sem szóltak. Gondolataikba voltak elmerülve. Midőn Colombes és Chaton keresztutjához értek, a fák alá vonultak, levették csákóikat, mely fejüket erősen nyomta és felszárították a homlokukra verődött izzadságot.

Vizjelzés.

1893. évi február hó 15-én reggel 8 órakor észlelt hőmérsék, időjárás, marosi vizállás és jégvastagság.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás	
			Jégvastagság centiméterekben	
Branyicska	- 6°	derült	- 18	26
Soborsin	- 6°	derült	- 25	37
Radna	- 3°	derült	+ 35	37
Arad	- 1°	derült	- 93	45
Makó	- 4°	derült	- 5	40

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A - jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. február 15.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

„ARADI KÖZLÖNY”

előfizetési árai:

Helyben hához hordva:

Egész évre 24 korona = 12 frt -- kr.
Fél évre 12 korona = 6 frt -- kr.
Negyed évre 6 korona = 3 frt -- kr.
Egy óra 2 korona = 1 frt -- kr.

Vidéken szétküldve:

Egész évre 28 korona — fillér = 14 frt -- kr.
Fél évre 14 korona — fillér = 7 frt -- kr.
Negyed évre 7 korona — fillér = 3 frt 50 kr.
Egy óra 2 korona 40 fillér = 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 10 fillér = 5 kr, vidéken 12 fillér = 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY” kiadóhivatalának („Aradi Nyomda-Társaság”) küldendők, ugyszinte ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság.”

HIREK.

Február 16. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Juliána. — Protestáns naptár: Juliána. — Görög-keleti naptár (február 4.): Izidor. — A nap két 7 óra 5 perczkor, nyug-szik 5 óra 23 perczkor.

Külföldi Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 9—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola. földszint.

Február 19. Bianchi Bianka, Bürger Zsigmond és Tárnay L. ha gverenyje (Krispin-terem.)

Február 19. Az aradmegyei takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 21. A borosjenői takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 25. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 26. Az aradi légszuszulagítási részvénytársulat közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 26. Stavenhagen Bernát hangversenye (Fehér Kereszt.)

Marcius 5. Az arad-hegyljai szőlőtelep szövetség közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi kamara.)

— A hivatalos lapból. A király Bay Gábor debreczeni törvényszéki bírót a debreczeni ítélőtáblához bírónak, Lehoczky Sándor homonnai járásbírói albirót a trencseni, és Csathó Lajos dunavecsei járásbírói albirót a kalocsai ügyészséghez alügyészekké; Vulkán Mátyas nagybecskereki törvényszéki jegyzőt pedig ugyanazon törvényszékhez albirónak nevezte ki.

De nem sokáig tartottak pihenőt. A szívök nem engedte nyugodni. Huzta, vont.

Bezon hidján, hol a Szajna szép simán folyt keresztül, egy darabig állva maradtak. El-elnézték a futó habokat, a kis kavargó habgyűrűket. Mig a partokon üde zöld kalászszal volt beborítva, ameddig a szem látott.

— Milyen szép vidék!

— Éppen olyan, mint a mi szülőföldünkön, Plonzivonban. Zöld és végtelen.

Ujra tovább mentek, de most szoroson egymás mellett lépdelték, mintha egymásnak leheletéből szülőföldjük levegőjét akarták volna kiszívni. Mint színes képek tünt föl és le vidékük minden kis tájéka és vidéke. Edesen jól eső érzés töltötte be egészen lényüket.

Ganidec Luc és Kerderen Jean csendes léptekkel haladtak tovább, mind tovább. Dél tájban megérkeztek Bezon falujába. Eppen idejében értek a határhoz, mert ez időben szokott a cselédleány jönni, hogy a tehenet megfejje, mely a kopár mezőkön kérozdött.

Nagyon megörültek a látásán. Fehér bádogsajtárjára rásütött a ragyogó déli nap, és ők nem is a leány üde arcát, hanem a saját nézték, mert egyik sem mert hozzá szólni. Mindamellert szerfölött örültek látásán, ki

— A pápa jubileuma és Arad. Az aradi polg. leányiskola róm. kath. növendékei a pápa 50 éves püspöki jubileuma alkalmából február 23-án délelőtt ünnepélyt rendeznek. 9 órakor Te Deum lesz misével, tartja Jánosy Demjén dr minorita rendfőnök. Az ünnepély 10 órakor kezdődik a polg. fiúiskola dísztermében. Ajtai Erzsébet alkalmi ódát szaval, a növendékek „papai himnusz”-t énekelnek, Czafik Olga és Rác Katalin párbeszédet tartanak a pápáról, majd ének következik, aztán Sallay Ilonka szaval egy verset „A ker. anyákhoz”, Kárpáti Grácia hitoktató „Pápa és az egyház” czimen értekezik, Boros Jusztin tanító pedig „A ker. vallás társadalmi áldásai a nőnemre” czimen, Andrenyi Vilma és Hannak Hajnalka vallásos verseket szavalnak, közben és a szavalatok után a növendékek fognak énekelni.

— Pázmándy az aradvidéki tanítóegylethez. Pázmándy Dénes országos képviselő a rangosztályokról tanácskozó bizottság egyik ülésén a néptanítókra vonatkozólag azon nézetének adott kifejezést, hogy alkalmat kellene nekik nyújtani tisztességes mellékkeresetre is. (Tudvalevőleg a mai népoktatási törvény csak tanítást és egyházi teendőket engedélyez mellékkereset czéljából.) Ezt olvasva, az „Aradvidéki tanítóegylet” felküldte Pázmándynak a Bents Gyula dr aradi ügyvéd által ajánlatba hozott azon indítványt, melyszerint falu helyen a néptanító legyen az árvák gyámja, mi az ügynek csakis javára lenne és a tanítók tekintélyét emelve, nekik némi mellékjövedelmet is biztosítana. Erre Pázmándy f. hó 11-ről keltezett levélben ekként felelt az Aradvidéki tanítóegylet elnökének.

Igen tisztelt elnök ur! F. hó 6-iki megtisztelt soraikat vettem. Örülök, hogy nézeteink találkoznak. A néptanítók sorsán csakugyan sokat segítene, ha a községi közigazgatásban felhasználnák készségüket. Csekély remuneráció mellett is jobban mennének a község ügyei és a tanítókon 100 frt évi díj p. o. igen sokat segítene.

Franciaországban majdnem mindenhol a tanító a községi titkár is. Ezt az eszmét a képviselőházzal is meg fogom ismertetni. Csináljunk propagandát minden téren.

Az együletnek és igen tisztelt elnök urnak is hazafias tisztelettel kötelezett hívok Pázmándy Dénes.

— Eskületétel. Embey Gyula dr, a radnai járásbíró az utonnan kinevezett albirája, tegnap tette le az aradi törvényszék teljes ülésén elnökölő Ottrubay Károly kezeibe a hivatalos esküt.

— Hamvazó szerda volt tegnap, mely alkalomból a minoriták aradi templomában d. e. 10 órakor ünnepélyes nagymisést mondtak, utána pedig a szokásos hamvazásment végbe. A misén részt vettek az iskolák növendékei is.

erős, magas leány volt. Veres haja nagy fonatban csüngött vállain. Arcza a levegőtől és a naptól duzzadó és barnapiros volt.

— Jó napot! — szólt egyszer a leány, midőn már nehányszer látta a katonákat a mezőn ülni. Mindig ide jöttek?

Ganidec, ki kevésbé volt olyan félénk, mint társa, megszólalt:

— Igen, mi itt kipihenjük magunkat.

Ez volt minden. A rákövetkező vasárnap azonban már nevettek a leányra. A leány kacagva mutatta fehér fogait.

— Mit csináltak itt? — az nézitek talán, hogy mikent nő a fű?

— Az lehet! — válaszolta jókedvtűen Luc.

— Nagy türelem szükséges hozzá, mert a fű növése lassan megy, viszonzotta a leány és elment, de midőn a tele kannával visszajött, megállt az ifjak előtt.

— Akartok talán egy csöpp tejet? Nagyon tündőleg hat a száraz torokra.

Kissé kaczer hajlással átnyújtotta a kannát. Luc ivott először. Kis kortyokban szorpolgette az édes nedűt, mert óvatosan nézte, hogy nem ivott-e már túl sokat. Azután átadta a kannát Jeannak.

A leány csipőre tett kezekkel kedvtűvel

— Husz ember tűzhalála. A megdöbbenő német-perégi szerencsétlenségről — melyről lapunk tegnapi száma kimerítő tudósításokat hozott — újabb a következő részleteket írja ottani levelezőnk: Szivszaggató látványt nyújt a szemlélőnek a mi kis telepés községünk. Csaknem minden háznak van halottja, néhol kettő is. Asszonyok, férfiak, gyermekek sirnak és jajgatnak kezeiket tördelve s közyeikkel áztatják borzasztó tűzhalált szenvedett hozzátartozóik szönné égett holttestemét... Olyan jeleneteket láttam nem egy házban, miknek leírására emberi ész és író-toll képtelen. Egy anyán, ki viruló szép leányát vesztette el a szerencsétlen éjjelen, a téboly jelei kezdenek mutatkozni a kimondhatatlan fájdalom miatt, mely már-már esztől fosztja meg a boldogtalan teremést. Egy fiatal legény öngyilkosságot akart követni meghalt kedvese után. Csak nagynehezen birták megakadályozni rémes tette kivételében s lecsillapítani némiképp szíve óriási fájdalmát. Itt a kenyérkereső apát, ott az édes jó anyát, amott a testvért, néhol mindeniket siratják. Az ember szíve elfacsarodik annyi boldogtalan, siró, jajgató, haját tépő alak láttára, kik a földön fetrengenek s a kín miatt csaknem az emberi formából is ki vannak vetközve. Ladiszlav János leégett boltját és korcsmáját, hol a végzetes szerencsétlenség megtörtént, nagy tömeg állja körül s az úszkók eltakarításával foglalkozik. Egymás után kerülnek napvilágra a szönné égett holttestek. Soha ilyen farsangot! A járásbírósról Gábor Mátyás pécskai aljárásbíró, a hatóság részéről Kállay Gyula szolgabíró és Reitter Ödön dr. járási orvos vannak idekint, kik az elővizsgálatot megejtették s konstataáltak, hogy a végzetes katasztrófát a felrobbant petroleumos hordó okozta. Bent égett maga a 65 éves öreg korosmáros, Ladiszlav János is, 3 éves unokájával, Lászlóval együtt. Az eszt vesztett nép a fájdalom első perceiben halálra kereste a korcsmárost, kit a szerencsétlenség okozójának tartott, mert a félig telt és szivárgó petroleumos hordót nem távolította el a multság megkezdése előtt; csak aztán szállott alá és engesztelődött ki a nép dühe, mikor hírül vették, hogy a boldogtalan maga is áldozatul esett, ártatlan unokájával együtt. E kettőn kívül bent égtek még a következők: Miskovszky Mari 18, Mariencsek Mari 17, Heródes Katicza 14 éves leány, Piml Formanek Mari 30, Formanek Barton Anna 42 éves asz-

szonyok, Bodnár János 24, Heródes János 59, Heródes Venczel 27, Bohács József 50, Leisz Lipót 58, Riml József 42, Knász Miklós 33 éves földművelők, Butska István 18, Stoklászó Ferencz 60 éves napszámosok. A sebesültek számát tizenkettőre teszik, kik közül kilencz súlyos égési sebeket kapott. Ezeket Reitter Ödön dr. járási orvos megérkezése után nyomban gyógykezelés alá vette. Mint az esti órákban értesülünk, a korcsmaépület romhalmaza alól 17 ember megszzenesedett hulláját, 2 súlyosan és 10 könnyen sérült embert vonszoltak ki. Az ügyben az aradi törvényszék részéről is megindult a vizsgálat s Mészáros Tivadar kir. alügyész tegnap reggel a helyszínelés megejtése végett Német-Peregére utazott.

A megdöbbenő katasztrófáról még a következő újabb részleteket kaptuk: A megégett Lass Lipót, aki e hónap huszadikán akart Amerikába menni, a mulatságra azért ment el, hogy még egyszer utoljára mulasson Magyarországon. Ott égett Rummel József a feleségével együtt; a házaspár átkarolva tartotta egymást, mikor ráakadtak. Heródes János Venczel nevű fiával együtt égett meg. Az áldozatok között van Bohács József, gazdag földművelő. A katasztrófa alkalmával lelte halálát egy szemlái leány, aki látogatóba jött Német-Peregére... És ott vannak a többi áldozatok, eltorzult, sebekkel tele arozokkal, foszlánnyokká égett ruhákban, kivetközve minden emberi formából.

A katasztrófának azonban nemcsak halottai vannak. Tizenkét sebesült embert ástak tegnap ki a romok alul. Ezek közül kettő súlyosan, tíz pedig könnyebben sebesült meg. A katasztrófának tehát huszonnégy áldozata van.

Kiderült, hogy a robbanást gyújtogatás okozta. Több gyermek ugyanis csupa játékból, égő gyertyával ment oda a petroleummal telt hordóhoz, a melynek gyulékony tartalma azonnal lángra lobbant.

— Guy de Maupassant, a modern tárcza-irodalom megteremtője, az elborult agyu genie, haldoklik. Mire e sorok napvilágot látnak, talán már meg is halt. Mai számunkban közöljük a haldokló poétának azt a tárczáját, amelylyel először keltett föl-tűnést.

— A Klein-féle bukás. Klein Samu sorsa foglalkoztatja már napok óta a törvényszék vizsgálóbíráját és a közvéleményt, mely érdeklődik a vizsgálat minden fázisa iránt. Mint értesülünk, Págya Vazul nagy ap-

paratussal folytatja a vizsgálatot, melynek végleges befejezése már csak napok kérdése. Valószínű, hogy Klein Samu néhány nap múlva szabadlábra helyezik.

— Népesedés. Aradváros területén az elmúlt héten született 19 fi és 14 nő, összesen 33; meghalt 20 fi és 13 nő, összesen 33 egyén. A születések és halálozások egyenlő aránya tehát 37.8 pro mille. A múlt héten egyetlen difteritis halálozás sem fordult elő.

— Honvédek a várban. Az aradi honvédségi laktanyánál megejtendő átalakítások tartamára — mint már megirtuk — a honvédséget a várban fogják elhelyezni. E célból a vár helyiségében több rendbeli átalakítás vált szükségessé, melyeknek vállalati uton leendő eszközzésére Aradváros gazdasági széke tegnap délelőtt 10 órakor tartotta meg az árlejtést. A legelőnyösebb ajánlatot Stoll Béla aradi vállalkozó tette, a ki 10.6 százalék árelengedéssel fogja a szükséges munkálatokat elkészíteni. A gazdasági szék tagjai az árlejtés iránt szokatlan érdeklődéssel viseltettek a mennyiben 18-an jelentek meg az ülésen.

— Ingyen fürdői lakás. A belügyminiszter leiratban értesítette megyénk és városunk törvényhatóságait, hogy Hertzk a dr. karlsbadi fürdőjében, Winter Sándor bérlő pedig pöstényi fürdőjében ingyen lakásokat rendezett be törvényhatósági tisztviselők számára.

— Adomány a szegényeknek. Deutsch testvérek aradi bejegyzett cég tulajdonosai temesvári főzletük fennállásának 50 éves jubileuma alkalmából 100 frtot adományoztak Aradváros szegényei közötti kiosztásra.

— Hirtelen haragból. Egy lippai polg. iskolai 3-ik osztályu tanuló a múlt napokban a Radnát Lippával összekötő Maros-hidon sétálgatott, melyen több, a német vidéken szokásos fuvó hangszeres, trombitás fiuk hanczuroztak s kötekedtek egymással. A egyik ilyen muzikus fiu a tanulóval is elkezdett kötekedni s gyermekes bosszantásból annyira felingerelte, hogy az előrántotta zsebkését s azt jó mélyen a vele incselkedő muzikus fiunak hátába vágta s azt elég súlyosan megsebesítette.

— A szegedi affér. Az affér ügyében megindított katonai vizsgálat első sorban arra terjed ki, hogy a főhadnagy oroszva ütötte-e meg Polonyi Dezsőt? Ebben a kérdésben maguk Seccadanari főhadnagy segédei jártak el a tegnapi nap folyamán. Toromásy főhadnagy és Biborus hadnagy fölkerestek és kikérdezték két tanut: Mechnitz Adolf lovag hadnagyot és Kolb József vasuti ellenőrt. Az előbbi, mint szemtanu, azt állítja, hogy Polonyi Dezső (a kit ő nem ismert) félig oldalt fordulva („schräg vis a vis“) állott, a midőn Seccadanari megütötte. Kolb pedig azt mondja, hogy szemben állt Polonyi, mikor az ütést kapta. Tanuja volt a

nézte azt az örömet, melyet kis ajándékával a két ifjunak okozott.

A viszontlátásra a jövő vasárnapig! — Mondta végre és kannáját fejére helyezve, dudolva eltávozott.

A két katona szemével követte a leányt mindaddig, míg a virágzó hegy el nem takarta szemök elől.

Midőn következő vasárnap a kaszárnyát elhagyták, — Jean így szólott Luchoz:

— Nem volna jó neki valamit vásárolni? Rövid tanácskozás után két souért bonbont vásároltak. Gyorsabban reggeliztek, mint rendszeren s izgatottan várakoztak. Először Jean vette őt észre. „Itt van“, — mondta. „Igen itt van“ felelt Luc. A lány messziről mosolygott s kérde: „Hogy vagytok?“ Azok ketten egyszerre felelték: „Hát te hogy vagy?“ Beszélgetni kezdtek, de a czukrot nem merték átadni. Végre Luc kisütötte: „Hoztunk neked valamit.“

— Mit? — kérde a leány. Jean fülig pirulva nyújtá át a kis csomagot. A leány enni kezdett, amazok pedig gyönyörrel nézték. Végre elment megfejni a tehenét és visszajövet ismét megkinálta őket tejjel.

A következő héten sokat beszéltek róla, vasárnap pedig már hosszasan beszélgettek együtt, sőt a lány arra is rászánta magát,

hogy közibük üljön, egyen és fecsegen velük minden őket érdeklő dologról. Azután a leány vasárnaponként szilvát is hozott magával, megvendégelte a katonákat és oly vig kedvet öntött beléjük, mint amilyen a csiripelő madárkának van.

Egy kedden azután Luc engedélyt kért a kimenésre és — ami eddig soha sem történt — este 10-kor jött haza. Jeant nyugtalanítá ez a szokatlan dolog, de nem szólt. Pénteken Luc ismét engedélyt szerzett és egyik szobátársától 10 sout kért kölcsön. — Következő vasárnap együtt mentek ugyan, de mindakettő igen nyugtalanul látszott. Szótlanul mentek a rendes hely felé, hol minden vasárnap pihenő szoktak. Nemsokára megjelent a lány. Mikor már közel volt, Luc felállott. A leány letette sajtárját a földre. Lucot megölelte s megcsókolta, aztán pedig csevegni kezdtek.

Szegény Jean felindulva nézte őket, de egyetlen szót sem volt képes szólani, de már most értette társának különös magaviseletét.

Luc és a leány elindultak a tehen után. Jean tekintetével követé őket; látta, mint mennek messzebb és messzebb. Végre elérték a tehenet; a leány fejni kezdett és midőn készen voltak, mentek a sűrűbe.

Jean meredt tekintettel nézett jó ideig arra a helyre, ahol eltűntek; de tökéletesen képtelen

volt arra, hogy gondolatait tisztázza. — Végre ismét előtűntek. A sajtárt most Luc hozta. Végre odaértek, többször megölelték, csókolták egymást és a leány elindult hazafelé.

A két katona szótlanul ült egymás mellett. Midőn végre jött az indulás ideje, minden beszéd nélkül fölálltak mindketten és elindultak.

Nemsokára a Becous: hidra értek és mint rendszeren szokták, megálltak, hogy bámulják a folyó hömpölygő hullámain. — Jean meredten nézett a habokba.

— Nem iszol egy keveset? — kérde Luc.

Ebben a pillanatban Jean kihajolt a korlátlan és egy másodperc múlva eltűnt a folyóban. Luc még látott később egy sapkát és egy kidugott kézfőt és azután többé semmit.

Luc alig birt annyira magához jönni, hogy lármát üssön. De a lármára előjött halászoknak nem sikerült Jeant kimenteni. — Egyedül ment haza a kaszárnyába. Ott töredezett hangon beszélt el:

— Szegény — kihajolt — igen, leesett — eltűnt!

Hej, ha előre tudta volna!?

jelenetnek Kiss Ferencz fűtő, a ki azt állítja, hogy inkább háttal állt a fiatal Polonyi. Polonyi Géza, mint halljuk, Nyiregyháza n verekedik meg Seccadanarival.

— **Katonai sorshuzás.** Tegnap délelőtt katonai sorshuzás volt az arad-járási főszolgabírói hivatal helyiségében, melyen 186-an jelentek meg.

— **Véres verekedés a Fő-uton.** Hushagyó kedd késő éjszakáján két 3-3 tagból álló farangoló kompánia szemben találkozott a Fő-uton. Egyik sem akart kitérni a másiknak. Megállottak s megindult az eszmecsere.

— **Bolondok esteje van** — mondá Hutyán József, az egyik társaság vezetője s részfokosával hadenászni kezdett.

— **Látjuk — vágott vissza Hegedűs Gergely** a másik kompánia részéről s hatalmába kerítette az ellenség részfokosát, a melylyel hamarosan közzévágott s meglékelte Hutyán fejét. A „szedett oroszán“ a sétányba rohant, le-tört egy súlyos husángot s azzal visszaterve alaposan helybenhagyta Hegedűst, a kinek kezében szintén nem pihent a fókos. Mikor véresre verték egymást, a rendőrség mind a hat gyári munkást bekísérte.

— **Brutális apa.** Temesvárott Pattek János gyári munkás már régibb idő óta az ivásnak adta magát s miután neje és gyermekei nem akartak többé pénzt adni neki, nem egyszer volt czivódás közöttük. Plattek tegnapi este megint kapatos fővel jött haza s felkeltvén alvó családját, pénzt követelt. A szegény asszony már napok óta egy krajczárt sem keresett s így nem tehetett eleget iszákos férje kivánságának, mire ez agyba-főbe verte a szegény asszonyt, s két gyermekét, egy tizenhárom meg egy tizen-négy éves fiúgyermekét, kidobta az ablakon a hideg téli éjszakába. A szegény gyermekek az esés következtében súlyosan megsérültek. A dühöngő apát a rendőrök alig tudták a kapitányságra kisérni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi könyvnyomdászok február 5-én tartott jótékonycélu táncestélye jövedelmének gyarapítására utólag az aradi dalegylet volt szives 2 frtot felülfizetéskép beküldeni, miért is köszönetét nyilvánítja a rendező bizottság nevében Buda Gyula, rend. biz. elnök.

— **Czigány-statiztika.** Ma kón, mint levelezőnk írja — 97 cigány család, összesen pedig 318 cigány lakik. Ezek közül férfi 151, nő 167. Rómái katolikus 241, görög katolikus 76, református 1. Törvényes családi életet él 195, törvénytelen 123. Foglalkozásra nézve a legnagyobb rész zenész, a kisebb rész vályog-vető. A nők nagyrésze kártyavetésből él.

— **Sportkedvelő násznép.** Hogy micsoda örültségekre ragadtatja néha az embereket az eredetiség hajhászása, arra érdekes példát mond el a Gil Blas. Az eset a következő: Lord M. ezelőtt néhány nappal házasságra lépett Maude H. kisasszonnyal. A fiatal pár rokavadászatra készülve lépett az oltár elé. A menyasszony s nyoszolyóleányai lovagló ruhában jelentek meg a templomban, a vőlegény s tanú pedig piros frakkban, korbáccsal a kezökben álltak a szertartást végző pap elé. A szertartás után az egész társaság lóra ült s egészen estig kergette a rókát. Este nagy lakoma volt, mely tiz óra-
kor végződött s a meghívottak ekkor magára hagyták a boldog párt. Hogy Lord M.-nek ily zaklatott nap után nem kellett ringatás azt mindenszi természetesen fogja találni, a ki meggondolja, hogy az a hideg angol szerelem, mely reggeltől estig várhatott az első hitvesi csókra, a szent házasságnak ezt a járandóságát bátran eltehetette másnapra.

— **Szélvihar által okozott vasuti szerencsétlenség.** Rostockban a rynski állomáson néhány nap előtt oly nagy szélvihar dühöngött, hogy több teherkocsi mozgásba jött. A kocsi lejtős vágányra kerültek s nagy gyorsasággal hajadtak tovább. Egy szembejövő személyvonat, a melyen foglyokat szállítottak Rostockba, összeütközésnél a fűtő, a kocsivezető és a gépész, továbbá a foglyok közül nyolczan és néhány rendőr súlyosan megsebesültek.

— **Monte-Carlo legújabb halottai.** Monte-Carlóban ismét ké: szerencsétlen játékos vetett véget az életének. Az egyik egy Petzhöld neyü drezdai ember volt, a ki a város előtt egy hóval borított dombon lötte föbe magát. — Ugyanaznap lötte magát agyon egy özvegy asszony, a ki két óra alatt

200,000 frankot veszített a játékarlangban. A hölgy egy tekintélyes monte-carlói család leánya volt s szégyelte bevallani, hogy a játékszenvedélynek hódolt.

— **Arton — a Rókuskórházban.** A tegnapi nap folyamán egy előkelő ur köszöntött be a budapesti Rókus-kórházba s a folyosókat és termeket vizsgálódva járta be. Francziául beszélt s — egészséges volt. A Rókusban tehát édes kevés keresni valója volt. Nézték, s megállapodtak, hogy senki más, mint Arton, a rejtélyes Figaró, a ki ma itt, holnap ott, mindig mindenütt és mindig másutt van. Mire a megállapodásról a rendőrséget értesítették, Arton ur már eltűnt a Rókusból. A rendőrség nagy érdeklődéssel fogadta a hirt s utána járt — Artonnak s nyomának. — Nem akadt nyomára. Nem is akadt, mert Arton ur tulajdonképen C a s a i x ur volt, a ki Franciaországban mérnök, s a kinek semmi köze sincs Panamához. A budapesti középületeket tanulmányozza s így került a Rókusba s Arton bőrébe.

— **Megfagyott cigányprimás.** Egész Krassó-Szörény megyében Lingurár Ilics volt a leghíresebb cigányprimás. Hegedűjével megrikatta a legkeményebb sziveket is és felvidította a legsomorubbakat. De a Lingurár Ilics hegedűjátékát nem fogja többé hallani senki sem. A szegény cigányprimás a minap Kládova felé tett útjában megfagyott. Ugy találtak meg társai a hóban, megkékült arccal. Akkor is a hegedűjét ölelgette. A megfagyott primást Kládován temették el. A bandája szomorú nótákat játszott a gyászos uton, mikor kikísérte a temetőbe.

— **Szerencsétlenül járt turista.** Két bécsi fiatal ember, Scheibe és Krüger gyakran rándultak ki együtt az Alp hegységbe és a legmeredekebb csucokat is megmászták. Krügernek különös jártassága volt a hegymászásban s kitünő turista hírében állott. A turista-szenvedély szombaton arra ösztökélte a két fiatal embert, hogy megmászzák a Rax hegységet, noha tél idején az ilyen vállalkozás sokkal több veszedelemmel jár, mint máskor, mert az utak hóval borítvák s a lábak csak nehezen találják meg a biztos támaszt. A vakmerő turisták mindamellett utnak indultak s rábeszéltek még két bécsi fiatal embert Reidust és Urmannt, hogy tartsanak velök. Az idő egyszerre rosszabbra fordult, szél kerekedett s a havat a turisták arcába fúta. Reidus és Urman azonnal visszafordultak, de Scheibe és Krüger folytatták a vakmerő utat. Meg is adták az árát, mert a nagy hóban csakhamar eltévedtek. Az egyik, Krüger, ott fagyott meg a Rax oldalán s holtteste még most is ott fekszik a hó alatt. Scheibe Armin félig megdermedve vonszolta magát Reistkalig, a hol jőszivű emberek vették ápolás alá. Onnan táviratozott atyjának, hogy megmenekült és holnap Bécsbe érkezik. A megfagyott Krüger holttestét szintén holnap viszik le a Rax oldaláról.

— **Olasz borok kedvezményes vámkezelése.** A pénzügyminiszterium e tárgyban a következő, a közzététel napjával életbeléptetendő körrendeletet intézete az összes pénzügyigazgatóságokhoz és vámhivatalokhoz. A Marsala jellegű bor kedvezményes vámkezelését csakis az olasz borok kedvezményes vámkezelésére felhatalmazott, a szükséges műszerekkel ellátott és az 1892. évi aug. 10-iki körrendeletben megjelölt vámhivatalnokok eszközölhetik. Az e fajta borok vámkezelésénél különösen figyelembe veendő: Mindazoknak a Marsala jellegű borküldeményeknek, melyeknek kedvezményes vámkezelése kívántatik, Palermo, Trapani, Catania vagy Messina szicíliai tartományokból való származásukat igazoló bizonyítvánnyal kell ellátva lenniök. A származási bizonyítványban határozottan kitüntetve kell lennie, hogy a kérdéses borküldemény a folyó év kedvezményezett maximális mennyiségéből az illető tartománynak kiosztott részlet mennyiségén belül van. Az esztendő 1892. évi december hó 15-iké-
vei kezdődik; a vámkedvezményesen behozható Marsala jellegű bor összmennyiségéből az egyes tartományoknak és pedig Palermonak 1000, Trapaninak 2000, Kataniának és Messinának egyenként 500 métermázsányi telysúly osztatott ki. Ha a küldemény a palermói, katániai, vagy riportói vegykísérleti állások egyike által vegyelemzési bizonylattal ellátva nincsen, akkor 100 kilogrammnál nagyobb

küldeményeknél a bor a szesztar alomra, összkivonatra és gipsztartalomra nézve, valamint arra nézve is, vajjon kátrány festőanyag ahhoz keverve nincs-e: vizsgálat alá veendő és pedig 100 kilogrammnyi vagy annál kisebb küldemény esetén, kizárólag annak megállapítására, hogy a kezelés alatt levő Marsalabor szesztartalma a 18 tértogatszázalékot meg nem haladja. A Marsala jellegű olasz bornak 4000 métermázsányi össztelysúlyban megállapított évi maximális mennyisége túl nem lépéséhez kötött vámkedvezmény ellenőrzésére az ilyfajta származási bizonyítványok azonnal a pénzügyminiszterum adó és jövedéki szakszámvevőségéhez beküldendők.

— **Pályázatok.** A battonyai kir. járásbírósnál telekkönyvi átalakító díjnoki állás 4 h. a. A budapesti államépítészeti hivataloknál több mérnöki állás 2 h. a. A szabadtéri kir. járásbírósnál aljegyzői állás 2 h. a.

— **Apró hírek.** Várpalota közelében Hablik János sziléziai szegkovács e hó 13-án megfagyott. — Nagykörösön Gál Gyula földmives bosszúból meglötte Jaskó Jánost és veszályesen megsebesítette. — Schweidnitzban tegnap a Langer és társa-féle műbutorgyárban nagy tűz ütött ki. A kár jelentékeny. Száz munkás veszítette el a keresetét. — Beregszó községben egy Pisztalyi Péter nevű fiatal suhancz bosszúból felgyújtotta a szomszédia szalmaakasztját. A gyújtogatót letartóztatták. — Poroszlón (Héves megye) — egy Czövek Mária nevű asszonyt a lakásán felakasztva találtak. Tettét valószínűleg elmezavarban követte el.

H y m e n .

Mácsai Csernovics Mihály fényi nagybirtokos eljegyezte Prokopiuss Gerda kisasszonyt, özv. Prokodiussné leányát és Dávidy Jenő mélynádasi nagybirtokos unokahugát.

Kudar Lajos eleki gyógyszerész eljegyezte Boros Juliska kisasszonyt, Boros János körös-tarcsai birtokos leányát.

G y á s z r o v a t .

Földeáki Návay Imre † Dsanádmegye volt főjegyzője s az arad-csanádi egyesült vasutak igazgató tanácsosa — mint mély részvétellel értesülünk — Szegeden hosszas szenvedés után 46 éves korában elhunyt. A boldogult egyike volt azoknak a tehetséges embereknek, a kinek a közügyek terén megkezdett működése elé a legnagyobb várakozással és érdeklődéssel tekintett Csanádmegye egész közönsége. Míg szemideg sorvadása munkacerejét meg nem bénította, emberül meg is felelt a várakozásoknak. Allásától megválva, Kneipnál másfél évig gyógykezeltette magát, s a kura még siettetette korai halálát. A megboldogult egy csanádi előkelő gentri-családból származott, s egyike volt a legtehetségesebb embereknek. A nagy képzettségű, finom, mégnyerő modoru uri embertől annak idején sokat vártak a felsőbb körök, kik a főispáni méltóságra is ki akarták nevezni. De közbejött szembetegsége mind meghusítottta e szép reménykedéseket. S a tetterős férfit tehetetlenségre kárhoztatta a bénító szembetegség, mely gátat vetett minden további munkálkodása elé, s mely keserűvé tette reá nézve az életet. Megvakult. S azóta megadással viselte a martyrok kinjait. Návaya mult év óta szegedi lakos, s ott érte a halál is, az Abafi-féle házban lévő lakásán, tegnap hajnali 5 órakor. Este még mikor lefeküdt, nem volt semmi különös baja sem, felköltötte nejét, kinek hűn ápoló karjai közt reggelre csakugyan meg is halt a sokat szenvedett, sokat csalódott nemes férfi. Hitvesének meghagyta, hogy holttestét bonczolják fel s szivét szurják keresztül, mit azért óhajtott, mert félt, hogy szivbajos léte, tetszhalott talál lenni. Temetésén — mely Földeákon megy végbe — Csanádmegye is küldöttségileg fogja magát képviseltetni. Halálhíre Aradon is városszerte szé-

les körökben kelt élénk részvétet. Nyugodjék békében!

Andrényi Zsigmond, Arad egyik hosszú-évek során általánosan tisztelt és szeretett polgára, az „isteni gondviseléshez” czimzett gyógyszerár volt tulajdonosa — mint részvételt értesülünk — Budapesten, életének 76-ik évében elhunyt. Fiához vágyott, hozzá költözött fel Budapestre. Egy év előtt egyedül maradt, fia, a kin atyai szeretetének egész melegével csüggött, elhunyt. Halálhíre Araden, hol a boldogultat a köztisztelőben álló **Andrényi családok** gyászolják, általános részvétet keltett. Béke poraira!

Egyletek, Társulatok.

— **A Kölcsey-Egyesület szombaton**, február 18-án d. u. 5 órakor saját helyiségében vála s z t m á n y i ü l é s t tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv hitelesítés. 3. Pénztáros jelentése január hónapról. 4. Szabadságharci múzeum leltározása. 5. **Lukácsy Miklós** indítványa az egyesületi alapszabályok megváltoztatásáról. 6. Alírá s K o s s u t h szobrára. 7. Talpasi iskolaszék kérvénye segély tárgyában. 8. **Tóth Ferencz** egyesületi és muzeumszolgá kérvénye fizetése tárgyában. 9. **Szakáll Antal** recitator kérvénye. 10. **Grail-irma** kérvénye erkölcsi támogatás tárgyában. 11. **Téglás Gábor** vál. tag levele. 12. **Kassai Szemle** nyilatkozata a Kölcsey-Egyesületről. 13. Új tagok fölvétele. 14. Indítványok. Arad, 1893. február 15. **Szóllóssy Károly** titkár.

— **Az aradi „Philharmonia-egyesület”** f. hó 16-án, csütörtökön este 8 órakor ének-próbát tart, melyre a működő tagokat ez uton hívja meg az elnökség. A próba a polgári fiúiskola dísztermében tartatik meg.

— **Az aradvidéki tanítóegylet vitaköre** ülést tart a Templom-utcai fiúiskola V. oszt.-ban szombaton, azaz f. é. február hó 18-án délután fél öt órakor. Főtárgy: „A tankötelezettség a 7 éves kortól való megkezdése”, előadja **Csik J.** „A közoktatás demokratikus alapon való szervezése”, előadja **Györgyössy R.** Ezen gyűlésre az érdekelteket és egyleti tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

Mulatságok.

Február 18. Az aradi tornaegylet bálja (Krispintere m.)
Február 22. Az aradi pinózerék segélyző egyletének bálja (Nagy Lajos.)
Március 4. Az arad-osanádi egyesült vasutak műhelyszemélyzetének táncmulatsága. (Fehér Kereszt.)

— **A vasúti tisztviselők táncvigalmát** — mint jeleztük — szombaton csakugyan meg fogják tartani. Több oldalú kérdezősködésre lapunk utján tudatja az érdeklődőkkel a rendező-bizottság, hogy az estély o s a l á d i j e l l e g ü l e s z, fő czél lévén fesztelenül, kedélyesen mulatni. **Meghívókat** egyáltalán nem bocsátanak ki, de a családias jelleg dacára is szívesen látnak n e m v a s u t a s megjelenőket is, egyáltalán minden oda való elemet, mely a vasúti mulatságokon jól szokta magát érezni.

— **A tornász-estély.** Az aradi tornaegylet szombati családias jellegű táncestélyére nagyban folynak az előkészületek. A rendezőség mindent elkövet a siker érdekében, a mely tekintve a városszerte folyó készülődéseket, nem fog elmaradni.

— **Menyecskebál Kurticson.** Levelezőnk írja: „A kurticsi menyecskék ugyancsak kitétek magukért. Rendeztek utolsó farsang napján oly pikniket, mely a maga nemében ritkította párját. A rendezés élén **Löwinger Ferencz** és **Hankó Antalné** állottak, kiknek messze terjedő figyelmök és mindenkit lebilincselő modoruk eredményezte azt, hogy határt nem ismerő jó kedv mellett másnap reggeli 7 órakor ért véget a menyecskék piknikje. A díszes hölgykoszorút képezték a már említettek kivül: **Botta Döméné, Kripp Vilmsné, Madden Tomné, Löwinger Gyuláné, Pick Ernőné, özv. Csupuligáné, Deák Micheller Emilia, Hirschman Katalin, Brukner Hermina, Gottfried Róza.**

Színház.

A színház műsora:

Február 16. (Csütörtök) **A szultán**, operette (harmadszor.)

Február 17. (Péntek) **Márványhölgyek.**

Február 18. (Szombat) **A pezsgő**, Murai Károly új vigjátéka (először.)

Harmincz év egy kártyás életéből.

— Vedress jutalomjátéka. —

A régi romantikus drámairodalom egyik maradványa került színre tegnap este **Vedress Gyula** művezető-rendező jutalomjátékául, melyben eléggé alkalma nyílt az aradi közönség előtt ismert művészetét bemutatni. Már magában az a körülmény is, hogy az előadás folyamán többször maszkirozta magát, elég lett volna a sikerre, mert **Vedress** azok közé a színészek közé tartozik, kik emancipálni tudják magukat a színpadon az életől, és sohasem az „én“-t mutatják be, de igenis amaz alakot, karaktert, mit a szerző megalkotott. De eltekintve ettől — **Vedress** sokkal inkább ambícióval csügg pályáján, semmint megengedné magának azt, hogy éppen azon alkalommal, midőn a közönség ünnepli, szerepének minden részletét gondos kidolgozás tárgyává ne tenné.

A közönség színleptekor hosszantartó, meleg tapssal fogadta, s a zenekarból két hatalmas babérkoszorút nyújtottak fel neki. Az előadás folyamán is számtalanszor halmozta el a közönség kitüntető tetszésnyilvánításával.

Mellette **Haraszti Hermin** (Amália) érdemel elismerést gondos alakításáért. **Harmincz** évnvi időköz szembetűnően érezte úgy hanghordozásával, mintjellegzetes maszkjával. Felvonások végén többször hívták lámpák elé.

Pethes Varningban acceptálható volt. Harmadik felvonásban száp játékával teljesen érvényre emelte a szerep előnyeit.

Góth (Albert), **Hajdu** (Reupen), **Bónis** (Virkheim) kis szerepeikben is az est sikerén fáradoztak, s nem is eredménytelenül.

A vig elemet **Nyilas** (Billmann), és **Czirok Róza** (Mártha) képviselték. (Hr.)

Táviratok.

Küldöttség a miniszterelnöknél.

Budapest, február 15. (Saj. tud. táv.) **Métkovics** Bács megyei falu küldöttsége a miniszterelnöknél járt megköszönni, hogy a falu nevét **Wekerle-falvára** átváltoztatni megengedte.

A tanárok.

Budapest, február 15. (Saját tud. táv.) Az a hosszú és nem egészen jogtalan hadjárat, melyet írásban és szóval már idők óta folytatnak a tanárok érdekében, már-már végét járja. Ennek a végnek megvan a maga magyarázata. A szabad-elvű párt klubjában számosan megkörnyékezték **Wekerlet** és **Csákyt**, hogy valamelyes mértékben méltányolja a tanárok kérését és adjon nekik is némi kedvezményt a most szönyegen levő törvényjavaslat révén.

Wekerle is, **Csáky** is készséggel hallgattak e tanácsra és most hosszas pertraktálás után meg is állapodtak már azokban a módzatokban, amelyek szerint a tanárokon segitendők lesznek.

A módzatokat ekként állapították meg:

A középtanodai és felsőbb leányiskolai tanárok és igazgatók létszámának egyharmada a z o n n a l a VII. fizetési díjosztályba, a tanárok létszámának pedig egyharmada a z o n n a l a VIII. fizetési díjosztályba soroztatnak. A fokozatos előléptetés pedig az egyes évi költségvetések alkalmával ugy eszközendő, hogy az igazgatók létszámának fele és a tanárok létszámának fele legfeljebb tíz év alatt

a z i l l e t ő m a g a s a b b f i z e t é s ű d i j o s z t á l y b a s o r o z t a s s é k.

Az adott körülmények között ez a törvényjavaslatba iktatandó rész bizonynyal meg fogja nyugtatni a tanárokat.

Sorsolás.

Budapest, február 15. (Saját tud. táv.) **A jószív sorsjegy** 10,000 forintos nyereseményét 5960 sor 77 szám nyerte meg.

Áradás.

Budapest, február 15. (Saj. tud. táv.) Ma délelőtt 10 órakor **Petőfi-téri** vízmérő szerint 403 cm. a Duna vízállása. **Téhat tegnap óta** 13 czm. az áradás.

Székely főhadnagy szabadlábán.

Budapest, február 15. (Saj. tud. táv.) **Székely József** volt Ludovikai tanár főhadnagyot ma kibocsájtották fogságából. Előbb nála házkutatást tartottak, megkeresni a királyhoz intézendő kérvényének szövegezését. Azonban nem találták meg nála.

Elbocsátott posta-hivatalnoknő.

Budapest, február 15. (Saját tud. táv.) A postáról elbocsátottak ma egy hivatalnok-asszonyt, a ki ajánlott leveleket pénztartalmuktól kifosztott.

Erdő-égés.

Temesvár, február 15. (Saját tud. táv.) **A Sittyási erdőség** másfél napja ég s rohamosan terjed. Gyújtogatást hisznek.

Jégzajlás.

Pozsony, február 15. (Saj. tud. táv.) **A jégzajlás** ma reggel 8 órakor megindult, de 30 méter hosszúságban ismét fönna kadt. Háromnegyed 9 órakor a jégzajlás ismét megindult 5-38 fokos vízjálás mellett. A jégtáblákon számos vadat lehet látni.

A bolgár fejedelem Bécsben.

Florenz, február 15. (Saj. tud. táv.) **Ferdinánd bolgár fejedelem** Bécsbe utazott.

Vilmos császár Magyarországon.

Berlin, február 15. (Saj. tud. távirata.) **Hir szerint Vilmos császár** a jövő nyáron Magyarországra jön résztvenni a hadgyakorlatokon.

Munkászavargás.

Páris, február 15. (Saját tud. táv.) **Pas de Calaisban** a lázongás komoly jelleget ölt; mára új zavargásoktól tartanak.

A Panama-botrány.

Páris, február 15. (Saját tud. táv.) **Charles Lesseps** a tegnapi napot atyjánál a Cheznay-kastélyban töltötte, honnan ma reggel 5 órakor vittek vissza a fogságba. **Cottu** Londonba utazott ahonnan Franciaországba való visszatérte előtt Bécsbe fog menni.

Paris, február 15. (Saját tud. táv.) **A parlamenti vizsgáló bizottság** kiküldött tagjai **Reinach báró** papírjai között megtalálták a **Reinach** és **Crispi** között foly-

tatott egész levelezést. A leveleket másolatban megküldték a külügyminiszteriumnak.

Páris, február 15. (Saját tud. táv.)
A találkozásnál, mely Lesseps Charles és atyja között a chesnayi kastélyban lefolyt, több hírlapíró is volt jelen.

Páris, február 15. (Saj. tud. távirata.)
Biztosan mondják, hogy **C a r n o t** megkegyelmez Lessepsnek.

Verdi — báró.

Róma, február 15. (Saj. tud. táv.)
Verdi zeneszerző báróságot kapott Busattó előnévvel.

Közgazdaság.

Uj-aradi gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Árad, február 15.

(S. s.) A tegnapi megtartott uj-aradi heti gabnavásáron az irányzat szilárd volt ugyan, de a vételkedv kedvezőtlen. Csekély behozatal és változatlan árak mellett elkelt:

1000 mmáza buza 6,85—7,05-ig.

1000 mmáza újtengeri 3,90—4. métermázsánktól.

Más gabnaemüben csekély volt a behozatal.

— **Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1893. évi február hó 15. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilon sulyban) 49—50 krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) 49—50 krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilon felüli sulyban) 54—55 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kilon sulyban) 52—53 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kilon terjedő sulyban) 49—51 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilon felüli sulyban) 49—50 krig. Közép (pkint 220—280 kilon sulyban) 49—50 krig. — Könnyű (pkint 220 kilon terjedő sulyban) 49—50 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilon felüli sulyban) 50—51 krig. — Közép (pkint 220—260 kilon sulyban) 49—50 krig. — Könnyű (pkint 220 kilon terjedő sulyban) 48—49 krig. Sertésárak: 1893. február hó 12-én volt készlet 99,979 darab. 1893. feb. 13-án felhajtott: 180 darab. 1893. feb. 13-án elszállított 810 drb. 1893. feb. 14-én maradt készletben 99,349 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: változatlan.

Szeszüzlet.

— Február 15. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 50.—, kicsinyben 50,50 hordó nélkül, per 100 liter % beéértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, február 15. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm ért
Buza	bánási	lanaha	7,30—7,80
	tiszavidéki	"	7,45—7,95
	pestvidéki	"	7,40—7,90
	tehermegyei	"	7,40—7,90
	bácskai	"	7,45—7,90
észak-magyarországi	"	"	"
Rozs	—	szilárd	6,35—6,50
Árpa	takarmány	csend.	5,10—5,40
	égetni való	"	5,50—6,—
Zab	—	szilárd	5,55—5,85
Tengeri	bánási	szilárd	4,70—4,75
	másnemű	"	4,65—4,70
Káposzta-repcze	—	szilárd	—
Köles	—	lanyha	4,10—4,35
Buza	tavaszi	csend.	7,56—7,57
	június 1894	"	7,43—7,44
Tengeri	május-június 1894	csend.	—
	szept-október 1893	"	4,74—4,75
Zab	Budapest sz. tavaszi	csend.	—
Budapest sz. őszi	"	"	5,18—5,49
Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	csend.	11,60—11,65

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1893. február 15.

Magyar aranyjárdék 1/2% 105,90
Magyar aranyjárdék 4% 105,90

Magyar papírárdék 5%	101.—
Magyar vasúti kölcsön	122,50
Magyar keleti vasúti államkötvény I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény II. kibocsátás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény III. kibocsátás	120,50
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezmavátsági kötvény	—
Magyar nyereséjsorsjegy-kölcsön	150.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	145.—
Oszták járdék papiban	99,25
Oszták járdék ezüstben	99.—
Oszták járdék aranyban	118,50
1860-iki államsorsjegyek	147,50
Oszták-magyar bankrészvény	985.—
Magyar hitelbank-részvény	380,75
Oszták hitelintézet-részvény	328,40
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5,68
20 frankos arany (Napoleonkor)	9,60
Német birodalmi márká	59,10
London	120,90
20 márkás arany	11,81

REGÉNY-CSARNOK.

ZÁTONYOK.

Irta: Perfall Antal br.

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: —

[23] **Madzsar Gusztáv.**

Igy mult el az első év Crosby-Ranchon, nem oly boldogan, mint a hogy mind a ketten gondolták volt. Betty kedvetlen, mert nem volt képes kiverni férje fejéből azt a bogarat; Bernát pedig azt hitte, hogy a szerencsésen legyőzött lelkiismereti furdalások helyét, Betty szavai fölött érzett nyugtalanság foglalta el: „Ha valahol találkoznék veled.”

A falusi élet magányában még csak meg volt valahogy, de ha Peoriába emberek közé ment, állapota aggasztó lett. Minden pillanatban azt hitte, hogy itt vagy ott látja Smidt Henry arcát, minden távoli hasonlatosság borzalommal tölté el — hiszen nem is kellett magának megjelenie, egy levél, egyetlen Bettyhez intézett kérdés elég volt, hogy mindent felfedezve, mivel ő, Bernát, olyan elővigyázatlan volt s Bettynek elbeszélte a hajótörést. A legcsekélyebb célzásra fel kellett hogy ismerje benne Smidtnak a küldöttjét. S éppen ez aggasztotta, hiányoztak belőle a csaló és hazug tulajdonai — a bűnrészeséi, a mint magát Smidt kifejezte. Es most nem léphetett vissza a nélkül, hogy beláthatatlan szerencsétlenséget ne okozzon, most éppen nem, míg az óra el nem érkezik, melyre sovárgással telve, szorongó érzélemmel várt; az az óra, a midőn a legszentebb kötelék csatolja őt Bettyhez, az az óra, a mitől mindent várt, amelyben két szerelmes oly boldog, megfoghatatlan érzélemmel telik el, hogy semmi sem látszik kimondhatatlannak vagy megoldhatatlannak. Csak közeledése is gyógyító hatással volt reá. A rossz gondolatok ritkábbak lettek, Betty gyakran nevetett rá telve édes előérzettel, hogy valóságos örömittasság fogta el. Gyakran gondolta Betty, hogy talán mégis másként áll a dolog férje szerencsétlen társával, valami nyomasztóbb nehezedik lelkére, mintsem bevallhatná, mert egy egyszerű aggodalom miatt nem viseli magát az ember így, házasságának első évében, szeretett fiatal neje oldalánál, mert hogy szerette, abban nem kételkedett. Most Betty is minden reményét a bekövetkező családi eseménybe helyezte.

Csak jöjjön el az az óra — gondolá magában sovárgó üdvösséggel, ha a fiut — mert hogy fiu lesz, az már rég meg volt szilárdan állapítva — karjaiba teszem, az ő gyermekét s aztán szeméibe nézek és kérem: Bernát, öntsd ki szivedet, bármilyen nyomja is, most van itt az ideje. Most több vagyok mint feleséged, most anya vagyok, mindent meghallgathatok, Erre a kincsekre kérék! Ki fogja önteni szorongatott szívét, Isten és a szeretet megfogják sugni nekem a helyes szavakat, hogy fáj-

dalmát meggyógyítsam, vagy adni fog erőt, hogy vele együtt viselhessem.

Bernát felesége állapota miatt kényszerülve volt a birtok igazgatását átvenni a nagyon jól beletalálta magát. Most érezte csak, milyen gyönyör valamivel birni, milyen gyönyör a szabadban foglalkozni. Az önálló munkásság megerősítette összeroncsolt idegeit és evvel erkölcsi állapota is javult. Milyen boldog lehetett volna keblének e tövise nélkül és a mi legrosszabb volt, erősen meg volt győződve, hogy hiába döfte azt szívébe, mert Betty a most már gyűlölt csel nélkül is nőül jött volna hozzá. Férfiás, kissé darabos lény, mely nevelése és anyja korai elvesztése miatt lón sajátja, most mindinkább háttérbe szorult az igazi nőiességnek kedvéért, melyet az ébredő anyai érzés is nagyon előmozdított.

Erős tél volt, Crosby-Ranch hóba volt temetve, az istállók és színek megteltek, Bernátnak nem kellett többé elhagyni az udvart, nem volt egyéb dolga, mint várni a sóvárgott és mégis féltő pillanatra.

A barátságos lakszobában ült Bettyvel, a ki egy kis fejkötőt kötött. Heves vihar zugott künn a téli éjszakában, a faalkotmány minden része nyögött. Némán tekintett feleségének a lámpa által megvilágított arcára, a melyen néha-néha nagy fájdalomjelei látszóttak s melyeket elrejtteni hasztalan igyekezett. Az óra közelgett, semmi kétség!

Letette a munkát s megborzadt, mintha hideglette volna.

— Hu! Hogy zug! Ez rossz éjszaka lesz, csak ma ne történnék, gyermekes vagyok, de úgy borzadok — fájdalmas tekintettel nézett Bernátra — Meghalni ilyen éjszakán!

(Folytatása következik.)

Aradvárosi

színház.

Evadberlet
135. szám.

Haviberlet
13. szám.

Csütörtökön, 1893. évi február hó 16-án:

A szultán.

Eredeti operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzett: Verő György.

SZEMÉLYEK:

Szelim, szultán	Margó Z.
Bimbasi, basa	Sziklav.
Bulbul, basa	Sz. Németh.
Kaftán, basa	Szarvasy.
Ali, fő eunuch	Nyilasy.
De Forain Gaston, francia követ	Gergely.
Roxelane, az unokahuga	Somlóné.
Délia, görög leány	Pósfay E.
Adelgunda, thuringiai leány	Czírok R.
Fatimne, rabnő	Márkus I.
Bomardina	Ajtáné.

Kezdeté 7 órakor.

Idegenek névsora Aradon.

— Február 15. —

Fehér Kereszt szálloda: Mittelmann Károly kereskedő, Szeged. Pollák József gyáros, Versacez. Brach József magánzó, Zombolya. Braunné magánzó, Kisjenő. Sternthal A. magánzó, Temesvár. Weisz Hugó magánzó, Temesvár. Hajduska N. magánzó, Temesvár. Schlichtrug A. magánzó, Temesvár. Deutsch Ignác magánzó, Lugos. Schwarz Armin magánzó, Lippa. Kubicsek B. magánzó, Szászváros. Bejersdorf A. magánzó, szászváros. Mladin Ferenc magánzó, Budapest. Kövér Zoltán hivatalnok, Budapest.

Vass szálloda: Deutsch J. gyáros, Budapest.

Magyar Korona szálloda: Lovich Mária magánzó, Draucz. Urmösi Ferencz lelkész, Uj-Szt-Anna. Kaufman Gyula, Gyorok.

Arany Kulcs szálloda: Mautner Sándor géplakatos, Piski. Reich N. kereskedő, Temesvár. Schwarz Ferenc pályafelügyelő, Piski. Ehrenreich N. vendéglős, Petrezeny. Fallér Gyula vállalkozó, Lippa. Bienenstock N. kereskedő, Buttyin.

KIS LOTTO.

Brünni:

1, 44, 49, 17, 59.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

500 aranyat

adok annak, a ki

KOTHE FOGVIZ

egy üvegnek — ára 35 kr., elhasználása után fogfájásról panaszkodik vagy szája bűzös marad.

Kothe-fogpor, kitűnő és gyorsan ható fogtisztító szer. Egy doboz ára 30 kr. — Kitűnő lágy és kemény fogkefék 30 és 50 kr-ért ajánlatnak.**Kothe György János** volt udvari szállító
Baden, Bécs mellett.
1. 4-12 **Kapható:****RING LAJOS**„Angyalhoz“ címzett gyógyszerárán Aradon,
Asztalos Sándor-utca 1-ső szám.

11526. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszük, hogy a f. hó 18-án megjelent hírlapi 8461 számú hirdetésünk szerint a bamerak-Moravicza és Fiume közötti forgalmi akadály folytán életbe léptetett 48 órai pothatáridő a felügyeleti hatóság részéről jóváhagyott.

Budapest 1893. január hó 23-án.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

4254 | 893. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.Mult év december hó 31-én közölt azon intézkedést, mely szerint a budapesti összes pályaudvarok egymásközi forgalmában az áru felvétel beszüntetett, f. hó 11-étől kezdődő hatállyal oda módosítjuk, hogy a helybeli pályaudvarok közt történő szállításból további intézkedésig még csak a Budapest nyugoti pályaudvarra szóló feladás záratik ki; míg a többi helybeli forgalom korlátozás alá nem esik.
Budapest, 1893. január 10-én.**Az igazgatóság.**

175660. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak és a kassa-oderbergi vasut állomásai között egyrészt és Brody átm., Podwoloczyka átm., Granicza átm., ill. Szcakova átm., osztrák-országi határszéli állomások között másrészt 1892. évi szeptember hó 1-étől érvényes díjszabáshoz 1893. évi január hó 1-én az I. pótlék lépett hatályba, mely némely díjszabási és kezelési határozmányok módosítását és sajtóhiba helyesbítéseket tartalmaz.

Ezen pótlék példányai a magy. kir. államvasutak díjszabási osztályában, valamint a többi részes pályánál példányonként 20 kr-ért megszerezhetők.

Budapest, 1893. január 7-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága
a többi részes pályák nevében is.

1716—1893. sz.

118. 1-2.

Haszonbérbeadási árverési hirdetés.Közhírré tétetik, hogy a pécskai uradalomhoz tartozó **megyesi hetivásár helypénzesedési jogának** további hasznosítása végett az **aradi m. kir. jóságizgatóságnál folyó évi február hó 27-én délelőtt 10 órakor** felsőbb jóváhagyás fentartásával írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni, melyre haszonbérelni kívánók 10% bánatpénzzel ellátva oly hozzáadással hivatnak meg, hogy azon 50 kros bélyeggel ellátott, lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok és a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árverés megkezdéseig az árverés megtartásával megbízott hivatalhoz vagy az árverést megelőzőleg 3 nappal előírt kir. államjóságizgatósághoz adhatók be. Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros. bélyeg szabályszerűen átírandó a megajánlott év és holankénti esetleg évi haszonbér nem csak számokkal, hanem betűvel is kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverés feltételeit — melyet aláírni köteles — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és bérleti képességüket.

Oly kincstári bérlok, kik haszonbéri hátralékban vannak, továbbá kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy a kik nyereségvágyból eredő büntetést elítéltek, az árverésben részt nem vehetnek.

Elkészt, valamint utóajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fentartatnak is.

A haszonbéri feltételek azon helyen, hol az árverés tartani fog, megtekinthetők.

Béretartam 1893. márczius 1-őtől 1895. december végeig 2^{10/12} év.

Kikiáltási évi bérösszeg 1312 frt.

Aradon 1893. évi február hó 11-én.

M. kir. államjóságizgatóság.**M. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége**

1401 | 893. sz.

63 1-3

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak Szerencs állomásán, az 1893. évi július hó 1-től megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon időponttól számított három évi időtartamra leendő bérlete iránt, azaz 1896. évi július hó 1-éig napjéig, ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Szerencs állomásán lévő vendéglői üzletére 1401. számhoz“ ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nem különben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok, az 1893. évi április hó 15-ik napja déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége titkári hivatalához — posta útján térítve mellé — nyújtandók be. Bánatpénz fejében pedig 100 frt, azaz száz o. é. forint készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban, a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztárána Miskolcson az 1893. évi április hó 14-ik napja déli 12 óráig leendő.

A vendéglői bérletre vonatkozó feltételek, a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában (II. emelet) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre, szabadon választáson.
Miskolc, 1893. január 18-án.**Az üzletvezetőség.****Meghívás**

az

**„Aradi első takarékpénztár részvénytársulat“
részvényeseinek 52-ik évi****rendes közgyűlésére,**

mely 1893. évi márczius hónap 5-én délelőtti 10 órakor tartatik Aradon, a társulat szabadságtéri 21-ik számú házának emeleti gyűléstermében.

Tárgysorozat:

1. Jelentése az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak, az 1892. évi üzleteredményéről.
2. Az 1892. évi befejező számadások betérjesztése, és határozathozatal, a mérleg és tisztajövedelem, valamint az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentésekben foglaltak iránt.
3. Igazgatósági előterjesztések.
 - a) A társulati alapszabályok 64. §-ának kibővítése.
 - b) Az eddig nyugdíjképesseggel nem birt. társulati hivatalnokok ügyét rendező, nyugdíj szabály betérjesztése.
4. Lemondás folytán megüresedett egy igazgatói állásnak egy évre leendő betöltése.
5. Egy felügyelő bizottsági tag, s a mennyiben ezzel egy felügyelő bizottsági pottag helye üresednek meg, — egy pottag választása egy évre.
6. 3 esetleg 4 bíráló bizottsági tag egy évre, valamint:
7. 2 esetleg 4 igazgató választmányi tag választása egy évre.

A társulati alapszabályok 16-ik §-ának b) pontja értelmében szavazati joggal bíró t. cz. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerű képviselői, az ezen közgyűlésen leendő megjelenésre azzal kéretnek fel, hogy részvényeiket, vagy az ezeket igazoló, vagy hitelintézeti igazolványaikat, a képviselők ezen felül meghatalmazásaikat, a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a társulat főpénztárnokánál nyerendő elismervény ellenében, letevémenyezni sziveskedjenek.

Aradon, 1893. február 15.

Az igazgatóság.

Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvény-társaság.

VAGYON. Mérleg-számla 1892. évről. TEHER.

Pénztár álladék	66188:06		Alaptőke:		
makói fiókintézetnél	11417:11	77605 17	2500 db. 200 frtos részvényben		500000 —
Váltó-tárcza álladék	1484102:57		Tartalék-alap		58274:57
makói fiókintézetnél	585404:66		Takarékpénztári betételek	2664196:59	
	2069507:23		makói fiókintézetnél	460768:81	3124965:40
visszleszámított váltók	413569:42	1655937 81	Hitelezők	425030 —	
Más intézeteknél elhelyezett tőkék		19748 34	makói fiókintézetnél	2633:17	427663:17
Előlegek értékpapírokra	36940 —		Be nem fizetett betét kamat adó	4970:19	
makói fiókintézetnél	893 —	37833 —	makói fiókintézetnél	1051:84	6022:03
Folyó számlai adósok:			Előre felvett kamatok	13163:66	
értékpapírokkal fedezve	1354330:15		makói fiókintézetnél	8976:65	22140:31
jelzálogi biztosítékkal fedezve	188456:50		Nyeremény-egyenleg	49990:92	
makói fiókintézetnél	25026 —	1567812 65	makói fiókintézetnél	10682:67	60673:59
Kölcsönök:					
Aradvármegye községeinek törvény-					
hatósági jóváhagyásra	45440 —				
jelzálogi biztosítékra	442661:23				
makói fiókintézetnél	233815 —	721916 23			
Iggatlan vagyon:					
makói Söház-tér 10. sz. ház		30838 10			
Saját értékpapírok:					
100 db. magy. takarékpénztárak közp.					
jelzálogbankja részvény á 500 frt	50000 —				
240 db. aradi vaggongyár részv. á frt 100	24000 —				
11 db. aradi légszeszvilágítási részvény	2200 —				
á frt 200	959 —	76209 50			
makói fiókintézetnél 1 db. 20 frcos arany					
Leltár álladék	6723:93				
makói fiókintézetnél	8610:97				
	10334:90				
10% leírásért	1033:50	9301 40			
Szervezési költségek	2254:47				
20% leírásért	741:23	1513 24			
Hátralékos kamatok		1023 63			
		4199739 07			4199739 07

Heinrich Sándor s. k. vezérigazgató.

Kelt Aradon, 1892. deczember 31-én.

Rónay János s. k. könyvvezető.

A z i g a z g a t ó s á g i

Vásárhelyi László s. k. elnök.
 Boros Beni s. k. Ormos Péter s. k. Szalay Antal s. k.
 Hegedüs László s. k. Purgly János s. k. Vásárhelyi Béla s. k.
 Kintzig János s. k. Salacz Gyula s. k. Weidenfeld Lajos s. k.
 igazgatók. igazgatók. igazgatók.

Makói fiókintézetért

Kristóffy Ferencz s. k.
 igazgató.

A felügyelő-bizottsági

Vannay János s. k. elnök.
 Szathmáry János s. k.
 felügyelő biz. tag.
 Szentpétery Antal s. k.
 felügyelő biz. tag.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvény-társaság felügyelő-bizottságának jelentése a harmadik rendes közgyűléshez.

Tisztelt közgyűlés.

Tisztelettel jelentjük, hogy a kereskedelmi törvény 195. §-a és a társasági alapszabályok 83. §-a értelmében a társaság ügykezelését a lefolyt 1891. évben több ízben megvizsgáltuk és úgy ennek törvény- és alapszabályszerű helyességéről, pénztár és értékek rendbenlétéről, valamint a könyvvezetés pontosságáról magunknak mindannyiszor megnyugtató tudomást szereztünk.

Az igazgatóság által előterjesztett 1292. évi zárszámadásokat, az üzleti leltárakat, végre az évi mérleget tételenként megvizsgáltuk és az egész számadást rendben levőnek, valamint az évi mérleget helyesnek találtuk.

Ennek folytán igazoljuk, hogy az igazgatóság által az

előző évről beterjesztett mérleg a tényleges vagyonállapotnak hű kimutatása és így a választmány és igazgatóságnak a kitüntetett 60673 frt 59 kr. tiszta nyeresemény felosztását tárgyzó és az évi jelentésben foglalt azon javaslatához, — hogy abból 25000 frt a befizetett 50000 frt alaptőke 5% kamatai fejében a 3-ik számú szelvények bevonása mellett kifizetessék: 600 frt a felügyelő bizottság díjazására fordíttassék, 35073 frt 59 kr. pedig a tartalékalaphoz csatoltassék — hozzájárulunk és azt a t. közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk.

Végre kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy az 1892. évet illetőleg úgy az igazgatóság, mint a tisztelettel alóírt felügyelő bizottság részére a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Aradon, 1893. évi február hó 13-án.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvény-társaság felügyelő-bizottsága:

Szathmáry János s. k.
 felügyelő biz. tag.

Vannay János s. k.
 felügyelő biz. elnök.

Szentpétery Antal s. k.
 felügyelő biz. tag.